

[Viggo Starcke.]

ser skræmte og undrende til. Der er intet vundet ved den slags ødelæggende konflikter.

Vi ser sådan på det, at selvfølgelig må en arbejder have lov til at nedlægge arbejdet, det er det, som vi forstår ved strejkeret, og en arbejdsgiver, der ønsker at standse sin virksomhed, skal også have ret dertil. Derimod er vi ikke tilhængere af, at en arbejder skal have lov til at blokere et arbejde for andre, og vi er ikke tilhængere af, at arbejdsgiverne skal have lov til at boykotte.

Det siges fra arbejdernes side, at strejken og strejkeretten er arbejdernes eneste våben, og arbejderne mener — og med rette — at strejken er rettet mod arbejdsgiverne; men strejken er ikke rettet mod arbejdsgiverne alene, den er efterhånden rettet imod alle i samfundet undtagen de kræfter, som var årsagen til uoverensstemmelserne mellem arbejderne og arbejdsgiverne. Grunden til, at arbejderne griber til strejkeretten, er den, at de føler, at de står med ryggen op imod muren og derfor kun har arbejdskampen at vægge sig med. Nu glemmer man ofte et moment af stor vigtighed: at jo mere viden-skaben og teknikken udvikles, jo mere indviklede de moderne maskiner bliver, des mere nødvendigt er det for produktionslivet og for alle faktorerne i produktionslivet, at arbejderstanden er veluddannet, veludhvilet, velernæret og tilfreds.

Ser man på arbejdstiden, som også har været draget ind i den nuværende konflikt, da er der ingen tvivl om, at med hele det moderne produktionsapparat vil man være i stand til at tilfredsstille de menneskelige fornødenheder med kortere og kortere arbejdstid. Dengang katolicismen blev indført i Danmark, og hedenskabet sluttede, lød der forfærdelige skral fra høvdingene, da søndagen blev indført. Før den tid havde man 7 dages arbejdsuge, og de store i samfundet mente dengang, at hele Danmark ville blive ruineret, hvis man skulle holde fri om søndagen. For 100 år siden var det ikke ualmindeligt, at en arbejder havde 16 timers arbejdsdag, i dag har han 8 timers arbejdsdag, og med den videre udvikling vil det være muligt at komme længere ned. Den dag, automationen for alvor bryder igennem i produktionen, vil arbejds-

tiden kunne nedsættes meget, simpelthen fordi en mængde mennesker vil blive overflødige.

Men arbejderne glemmer, at de, foruden det middel, som strejken er, har endnu et våben, og det er at bryde den mur ned, de står med ryggen op imod: at åbne fri passage, at skabe en sikkerhedsventil, en regulator for lønsøjlen og hele arbejdsmarkedet ved at lukke op for arbejdspladsen på landet og i byen. Vi så det i stort format i det forrige århundrede. Hvad var det, der trak disse hundredtusinder fra Europa over til Amerika? Det var ikke de amerikanske skyskrabere, for de eksisterede ikke dengang; det var ikke deres maskiner og automobiler, som heller ikke eksisterede; det var ikke den amerikanske kapital og kapitalisme, for den eksisterede heller ikke. Der var to årsager, og det var, at der i Amerika fandtes jord og frihed, sådan at mennesker, der drog derover med to nøgne hænder og en kraftig karakter, havde mulighed for at begynde for sig selv, og det var disse pionerer, disse udvandrere, disse pilgrimsfædre, som af ingenting byggede det moderne Amerikas vældige styrke og magt op. Så længe amerikaneren kunne bevæge sig vestpå fra de østlige atlantiske stater, så længe var der ikke en eneste arbejdsgiver, der kunne tvinge en arbejder til at tage arbejde, medmindre han gav ham en højere løn, end arbejderens kunne tjene ved at være sig selv.

Jeg vil gerne anmode den højtærede formand om tilladelse til efter hukommelsen at citere en lille indskrift, som i et glimt giver hele det amerikanske problem, således som det var i forrige århundrede. Franskmandene forærede i sin tid De Forenede Stater frihedsstatuen, således som den står ved indsejlingen til New Yorks havn; de forærede den til De Forenede Stater i hundredåret for uafhængighedserklæringen. På denne statues fodstøtte står der en indskrift, som de færreste kender: Send mig dine fattige, dine håbløse, send mig de sammenstuede menneskemængder fra dine overbefolkede strande. Send dem til mig, de af stormvejret omtumlede. Se, jeg løfter her min lampe ved frihedens gyldne port.

I dag står amerikanerne også overfor det problem, at af adgang til jord i Amerika er spærret, og at der overalt må betales en